

Liikenne- ja viestintäministeriö

HE luotsauslain ja alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Sisäministeriössä lausunnon antaminen asiassa on vastuutettu rajavartio-osastolle ja se lausuu asiassa sisäministeriön pelastusosastoa kuultuaan seuraavaa:

Esityksen luotsauslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen luotsinkäyttövelvollisuutta koskevan 5 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan luotsinkäyttövelvollisuus ei koskisi Suomen valtion aluksia kuten Rajavartiolaitoksen aluksia. Tämä vastaa nykyistä sääntelyä ja säännöstä on edelleenkin pidettävä tarpeellisena ottaen huomioon valtion alusten käyttäminen eri laeissa säädettyjen virkatehtävien hoitamisessa, niiden miehistön saama koulutus ja pätevyys sekä toiminta julkisen vallan käyttäjänä ja virkavastuulla.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös alusliikennepalvelulain soveltamisalaa koskevaa 3 §:ää. Voimassa olevan lain 3 §:n 4 momentin 1 kohdan mukaan alusliikennepalvelulakia ei sovelleta sota-aluksiin, puolustusvoimien aluksiin, Rajavartiolaitoksen aluksiin eikä muiden viranomaisten aluksiin, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin. Nyt esityksessä ehdotetaan lakia jatkossa sovellettavaksi myös näihin aluksiin, jos mainitussa laissa taikka laissa tarkoitetuissa, ilmoitusvelvollisuutta koskevista säännöksissä niin säädettäisiin. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa eikä esityksessä muutoinkaan missään kohdin perustella muutoksen tarvetta koskien mainittuja viranomaisaluksia. Tältä osin herääkin kysymys, onko esityksessä edes tarkoitettu muutettavan voimassa olevaa sääntelyä koskien viranomaisaluksia? Sisäministeriön käsityksen mukaan alusliikennepalvelulakia ei tulisi jatkossakaan miltään osin soveltaa viranomaisaluksiin ottaen huomioon näiden alusten luonne viranomaistoiminnassa edellisessä kappaleessa todetulla tavalla.

Sisäministeriö pitää alusliikennepalvelulain 3 §:n ehdotettua muotoilua myös säädösteknisesti ongelmallisena, koska se ei täytä riittävästi täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia. Esitetyssä muodossaan alusliikennepalvelulain soveltamisala ei ilmenisi selkeästi soveltamisalaa koskevasta säännöksestä, vaan lain soveltaminen jäisi sen varaan mitä mainitussa laissa tai sen viittaussäännösten perusteella mahdollisesti jossain muussa säännöksessä tultaisiin myöhemmin säätämään. Sisäministeriö ehdottaakin alusliikennepalvelulain 3 §:n 4 momentin muutosta poistettavaksi esityksestä tai ainakin sen muotoilua korjattavaksi esimerkiksi seuraavasti (muutokset boldilla):

3 § Soveltamisala

Laki ei kuitenkaan sovelleta:

1) sota-aluksiin, puolustusvoimien aluksiin, rajavartiolaitoksen aluksiin eikä muiden viranomaisten aluksiin, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin:

2) kalastusaluksiin, perinnealuksiin **eikä** alle 45 metriä pitkiin huvialuksiin, **jollei tässä laissa toisin säädetä.**

11.12.2015

Lisäksi sisäministeriö ehdottaa harkittavaksi, että luotsauslakiin otettaisiin vastaava viranomaisaluksen määritelmä soveltamisalan rajoitukseksi kuin on edellä mainitussa alusliikennepalvelulain 3 §:n 4 momentin 1 kohdassa. Viranomaisaluksen määritelmä kattaa valtionalusten ohella myös pelastustoimintaan osallistuvat pelastustoimen viranomaisten käyttämät alukset, joita voidaan käyttää muun muassa öljyntorjuntaan ja jotka eivät kuitenkaan ole valtionaluksia. Tällöin sekä luotsauslain että alusliikennepalvelulain soveltamisalaa koskevat säännökset olisivat tässä suhteessa samansisältöiset.

Luotsauslain 21 §:n 3 momentissa säädettäisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle mahdollisuus myöntää poikkeuksia luotsinkäyttövelvollisuudesta muun muassa kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien harjoitusten tai pelastustoimien suorittamiseksi. Pelastustoimilla voidaan katsoa ymmärrettävän ensinnäkin meripelastuslain (1145/2001) mukaisia meripelastustehtäviä, mutta muitakin pelastustehtäviä. Kansainvälisillä harjoituksilla voidaan taas ymmärtää sotilaallisia harjoituksia, meripelastusharjoituksia, mutta myös esimerkiksi öljyntorjuntaharjoituksia kansainväliseen yhteistyöhön liittyen. Sisäministeriö ehdottaakin selvyuden vuoksi säännökseen poikkeuksena lisättävän myös öljyvahinkojen torjuntalaissa (1673/2009) tarkoitettujen ympäristövahinkojen torjuntatoimien suorittamisen tai niiden harjoittelun. Lisäksi poikkeuslupa tulisi voida myöntää Suomen aluevesille kiireelliseen rajaturvallisuustehtävään saapuvalla ulkomaiselle valtionalukselle. Vastaavan tyyppinen rajaturvallisuustehtävää koskeva lupapoikkeus on kuluvana vuonna tehty myös aluevalvontalain (755/2000) 5 §:ään.

Hallitusneuvos

Ari-Pekka Koivisto

Rajavartiolytarkastaja

Pertti Normia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsitteilyjärjestelmässä. Rajavartiolaitos 10.12.2015 klo 10.27. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Sisäministeriö/hallinto- ja kehittämisosasto
Sisäministeriö/pelastusosasto